СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕННИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 229. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 2 жовтня 1931.

VOL. XXXIX. No. 229. Jersey City, N. J., Friday, October 2, 1931. THREE CENTS.

ДОМАГАЮТЬСЯ ФЕДЕРАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ

ВЕНКУВЕР (Канада). — Заступники металевих юній Американської Федерації Праці заповідають у своїм річнім звіті, що робітники металевої промисловости будуть цеї зими голодувати, якщо будуть здані на приватну допомогу. Вони кажуть, що приватні жертви, які не вистарчали минулого року, цього року змалюють, а число безробітних зросте. З тої причини ратунок може дати тільки федеральний уряд. Разом з тим вимагають вони негайного заведення пять-денного тижня праці, та скорочених годин праці.

ЕПІСКОПАЛИ В ОБОРОНІ ПРАЦІ.

ДЕНВЕР. — В пастирськім листі, виданім епископами епископальної церкви, порушено рішні політичні й господарські справи. Епископи домагаються приступлення Злучених Держав до Ліги Націй та тісної кооперації з іншими державами в справі світового мира й ліквідації економічної кризи. Домагаються теж як найбільшого обмеження озброєння.

Осібний уступ присвячено праці. Епископи звертають увагу промисловців, що вони захоплені кождою як найбільших зисків, коли вони повинні змагати до рівноваги між продукцією і збутом та забезпечення праці й заробітку робітникам. Продуценти, кажуть епископи, повинні памятати, що вони мають думати про службу, а не про зиски.

КАТОЛИКИ ПРОТИ ЗМЕНШУВАННЯ ПЛАТЕНЬ.

ВІЛКС БАРЕ. — „Католик Черитіс Конференс" займалася теж справою зменшення заробітних платень з боку „Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен" і інших. Конференція заявилася проти зменшування платень, а зокрема напятнувала те, що зменшення платень доконано без усякого попереднього порозуміння з робітниками.

ПОЛІЦІЯ ОХОРОНЯЛА СПІКІЗІ.

НЮ ЙОРК. — Із зізнань полісмена Джана Мек Дону виходить, що поліційний капітан Говард, приділений до бюра мейора Вокера, та ріжні демократичні місцеві лідери здержували переведення слідства, зверненого проти власника спікізі, Джана Мунн, з яким приказано поводитися „легко". В тім спікізі не тільки пили, але й програвали величезні суми. Дохід з самого гемблерства приносив нераз денно $8,000.

ЧЕСНІ ФАРМЕРИ.

ВАШИНГТОН. — Секретар хліборобства Гайд подає, що навіщені посухою фармери, котрі дістали позички від уряду, сплачують довги ще перед узвим перечня. Досі сколектував уряд титулом перед часом виплачених довгів $1,067,026.

КАМПАНІЯ ПРОТИ ПИВА.

ВАШИНГТОН.—Екзекутива „Нешенел Ґрендж" заявилася проти легалізації пива. Вона намагається доказати числами, що фармери мають більші зиски без пива ніж з пивом. Звіт представляє, що в Німеччині, Англії й державах Полудневої Америки є пиво, але воно в нічім не помагає безробіттю чи ліквідації економічної кризи.

„Нешенел Ґрендж" наводить статистичні дати, з яких виходить, що коли нема пива, то люди їдять більше мучних страв, каші, хліба, тісточок, масла, яєць і ярини.

ВЖЕ И СІРНИКІВ НЕ БЕРУТЬ З РОСІЇ.

ВАШИНГТОН. — Американська армія й фльота вживали сірників, спроваджуваних з Росії, бо департамент війни закуповував, згідно з приписом, сірники там, де їх можна дістати найдешевше. Совіти предкладали завжди найдешевшу оферту. Та проти цього піднісся загальний протест. І уряд рішив закуповувати сірники в американських фабриках.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ПРОГИБІЦІЯ В НЮ ДЖЕРЗИ.

ТРЕНТОН. — Суддя Буркин обчислив, що в самім Трентоні є коло 3,000 спікізів, а в цілім стейті понад 10,000 салунів. Коли, казав суддя, продають в одним салуні денно тільки 20 кількох горівки, то в одним тільки стейті Ню Джерзи маємо річно 75,000,000 переступств прогибіційного закона.

ЕДІСОН ДУЖЕ ХОРИЙ.

ВЕСТ ОРЕНДЖ (Ню Джерзи). — Славний винахідник, Томас Едисон, літ 84, занепадає з кождим днем щораз більше на здоровлю.

ЗАПИСАЛА $230,000 НА РІДНИЙ КРАЙ.

НЮ ЙОРК. — Миссис Кетерин Нісен записала у своїм завіщанню $230,000 на будову народнього дому і бібліотеки в місцевости Гусум, у Німеччині, звідки походив її померший муж.

НЕ ГОДНІ ЖИТИ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК. — Спроваджені з африканських пралісів два мурини для пильнования горилів і шимпанзів, не годні призвичаїтися до тутешніх муринів і шуму міста, тож рішилися вертати назад у свої праліси. Спровадив їх до Америки Мартин Джансон, відомий дослідник Африки.

КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ НА ЛИТВІ.

Централя Католицької Акції на Литві постановила основати католицький університет, бо зреформований теольогічний відділ в університеті в Ковні не відповідає потребам католицького духовенства.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА ПАЛОМНИКІВ ДО ЛЮРД.

На лінії Рен-Люрд з невідомих причин вилетів із шин поїзд, який віз багато паломників до чудотворного міста. 30 осіб є важко ранених. Здорові пасажири ратували ранених. Пізнає ратування наїхав зразу другий особовий поїзд і наслідком зудару машина й три вагони в другому поїзді перевернулися.

2,000 ЖІНОК ПОШУКУЮТЬ МУЖІВ.

Багато молодих Росінок, що мешкають у Харбіні, хочуть емігрувати до Австралії. Причиною еміграції є... матримоніяльні оголошення Росіян, що мешкають в Австралії. Як відомо, в Австралії є дуже мало жінок і нема господарської кріза. А в Харбіні жінки під цей час навіть не можуть мріяти про подруже! І так 2,000 Росінок ідуть до Австралії.

НЕЗВИЧАЙНА ЛЬОКАЛЬНА ПАМЯТЬ ДИКИХ ГУСОК.

Письменникові Бенгтові Берґові вдалося в одній далекій і відлюдній околиці на шведськім побережу освоїти дикі гуски, які є звичайно дуже полохливі. Вкінці їли вони хліб з рук. В осени відлетіли на південь. Коли найближчого року Бенгт Берг перебував знову в своїм маєтку на шведськім побережу, побачив надраз, що на небі зближалося 16 диких гусок із півдня. Тимчасом, як він ще обсервував гуски, вони осіли біля нього й їли йому з рук так, як колись. Вони віднайшли без труду шлях із далекої Африки до тих місць шведського побережа й пізнали свого приятеля.

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРИКИ ГРОМОВИЦЬ.

Те, що було колись мрією, стає дійсністю. Фізичний інститут берлінського університету почав на Монте Дженерозо практичні проби й добув досі з громовиць напруження в силі більше ніж двох міліонів вольт. Проби продовжуються й є надія, що осягнеться напруження, які перевищать усе, що досі технічно осягнено. При їхній помочі сподіваються здобути для науки такі сили, що зможуть розторощити атоми.

НАЙЧАСТІШІ ПРИЧИНИ СМЕРТИ.

Статистика виказує, що на 10,000 людей умирає в одним році: на сухоти (туберкулю) 21,5 відс., на рака 20.3, на запалення легенів 18.8, на шлунок і хвороби кишок 17.4, на удар мозку 13.1, на ослаблення із старости 10.8, на інфлюенцу 4.5, на рожу й затроєння від ран 2.3, на кір 2.2, на кашлюк (коклюш) 2, на запалення сліпої кишки 1.3, на дифтерію 0.9, на тиф 0.5, і на шкарлятину 0.2. Отже туберкульоза й рак є ще дальше найчастіше причиною смерти, тоді як на ослаблення зі старости вмирає відносно мало людей.

ЧЕСЬКІ КАПІТАЛИ В ПОЛЬЩІ.

Батя будує фабрику обуви біля Кракова. Для тієї мети закупила його фірма великий шмат землі у Кремовицях біля Кракова. Фабрика не лише вироблятиме нове взуття, а направлятиме теж старе.

СТРОГИЙ ПРИСУД.

18 присудів смерти видав большевицький суд у Мінську на розправі 60 селян, підозрілих в убивстві начальника міліції Захарова і комуніста Стопашюка; решту засудив на безречинцеву тюрму. Присуд викликав обурення серед населення.

БУДДІЙСЬКИЙ МОНАСТИР У ФРАНЦІЇ.

До Франції вибирається з Китаю буддійський місіонар Чао-Кінг. Його мишуле неіморівне. Називався колись Лінкольн, походить з жидівського роду, вийхав давніше з Угорщини до Англії. В Англії вихрестився і став англіканським пастором. У 1910 р. вибрали його послом до парляменту з партії лібералів. Підчас війни займався шпигунством у користь Німеччини. Перед карою смерти за цю провину втік до Америки, опісля до Китаю. Тепер він буддійський місіонар і виїжджає до Франції, щоби збудувати буддійський монастир і навертати християн на буддійську віру. Догадуються, що справжня його мета це шпигунство в користь большевиків.

ЩО МОЖЛИВЕ В НАШОМУ СЕЛІ.

Дня 23 серпня ц. р. біля 6 години вечером вертался хлопці з сіл Утіховичі і Прибина (пов. Перемишляни) з ювилейного свята у Перемишлянах. Були в національних строях і їхали на конях. У переїзді через село Мерищів білля обійстя Кащука спинило їх військо, яке в той час квартирувало в Мерищеві. Були це майже самі підстаршини. Один з них запитав хлопців: „Гдзе ваш комендант?" На це почув відповідь: „Ми всі команданти!" Після цього цей підстаршина вдарив нагаєм першого з краю коня, засягаючи по нозі і їздця. Кінь скочив на подвіря, де було військо, крім цього вояки загнали на подвіря ще коло 7-ох їздців. Інші хлопці натиснули коней і, прорвавши ланцюг старшин, втекли, при цьому їх побили. З тих, що лишилися на подвірю, вдалося цеї одному втекти, решту побили до крови, а саме 16 хлопців з Утіхович і 12 з Прибини. Покищо невідомо, чи така сама сумна доля не стрінула бандерій з інших сіл, що брали участь у сокільсько-луговому святі, у Перемишлянах того дня.

ЯК У ПОЛЬЩІ.

До податкового уряду в Чернівцях дісталися злодії, розбили касу й вибрали з неї 74 тисячі левів. Поліція арештувала 5 злодіїв і відобрала від них всі гроші.

ПРОТИРЕЛІГІЙНЕ РАДІО.

Безбожницьку радіеву станцію відчинили большевики в Саратові. При помочі викладів, які та станція давatиме, будуть „безбожники" боротися з релігією ріжних націй у СССР.

СТРІЛЯЛИ ДО ПОЛІЦІЙНОГО ПОСТЕРУНКУ.

Польські джерела повідомляють, що в ночі 33. серпня невідомі люди обстрілювали будинок поліційного постерунку в Винограді біля Коломиї. Ведуть слідство.

ЗНИЩИЛИ ТЕЛЕГРАФІЧНІ ПРОВОДИ.

Невідомі люди знищили телеграфічні дроти здовж гостинця, що веде з Бориславa до Дрогобича, а саме між селами Губичі та Модрич. Пізно вночі, коли на гостинці нема нікого руху, підрізав хтось пилою телеграфічні стовпи та пересікнув їх на близьку луку. Крім того на довгім просторі мабуть кожицями поперетинали телефонічні дроти. Знищений шлях лучить державну відбірню роми в Модричі з Дрогобичем. Опісля поперетинані дроти попетрягали через дорогу та розплинали на деревах і стовпах. Перешкоду усунув дрогобицький купець, що їхав тамтуди вранці.

ПОЛІЦАЇ УРЯДУЮТЬ.

Постерунковий ч. 202 в Тернополі з тамошнього комісаріяту поліції в часі великого відпусту в церкві Успення Пресв. Богородиці в Тернополі дня 28. серпня ц. р. рано, коло пів до девятої, на очах придержав недалеко церковної дзвіниці 18-літнього парубка Н. Козуба зі Шляхтинець за те, що мав на собі шапку (не маєзепинку), виробу українських інвалідів у Львові. Згаданий постерунковий ч. 202 запровадив Козуба до комісаріяту поліції в магістраті і тут зачав його бити по лиці, жадаючи від нього, щоби сам подер свою шапку. Битому пустилася кров з носа і уст та поплямила йому одіж і під грозою дальшого биття знищив свою шапку. Тоді постерунковий ч. 202 випровадив окривавленого Козуба на коридор, приніс путяю води та змив йому сліди крови на одежі і пустив домів. Побитий разом зі своїм братом прийшли сейчас до посла д-ра Ст. Барана і тут в адвокатській канцелярії побитий показував сліди крови на одежі і знищену шапку. Проти постерункового ч. 202 зроблено карне донесення.

КОМІРНИК УБИВ ГОСПОДИНЮ.

У Марії Павлюховської у Львові живе в комірнім шофер Вол. Лiпка. Ліпка не платив комірного, тому господиня виповіла йому хату. Ліпка побив Павлюховську так тяжко, що вона померла. Недавно той сам Ліпка пробив ножем голову залізничикові Богацукові зі Знесіння.

ЗНАЙШЛИ МУМІЮ В ЕВРОПІ.

За вшесь час дотеперішніх археольогічних дослідів уперше знайшли в Европі мумію в одній з римських гробниць біля Будапешту, в місцевості Жаборках. Мумія представляє добре вдержане тіло жінки з королівського роду. Одяг і прикраси знайдені в гробниці, а також монети, показують, що та жінка жила біля 225-р. перед Христом. Знайшли біля неї пудер і помадку до уст, зовсім подібні до сьогоднішніх.

ЛІГА НАЦІЙ ЗОВСІМ НЕ БОРОНИТЬ ПРАВ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

РІШЕННЯ ВІДЛОЖИТИ СПРАВУ „ПАЦИФІКАЦІЇ" ГАЛИЧИНИ ВБИЛО ДОВІРЯ МЕНШИН ДО ЛІГИ НАЦІЙ.

МАНЧЕСТЕР (Англія). — Газета „Манчестер Гардіен", у числі з 22 вересня, містить передову статтю зприводу рішення Ради Ліги Націй відложити українсько-польську справу на січневе засідання Ради. Газета говорить, що своє рішення Рада мотивувала браком часу зприводу інших важних питань, але в дійсности, колиб Рада Ліги захотіла, то вона потрібний час знайшлаб.

Вже тепер для нікого нема сумніву щодо польських звірств, які відбулися в Галичині над українським населенням минулого року. Комітет Трох вимагав від Польщі пояснення, але вона не дала задовольняючої відповіді. Комітет стоїть на тому, що Українці й Поляки повинні осягнути порозуміння самі між собою. Та як може прийти до такого порозуміння, коли Польща вимагає від Українців, щоб вони зреклися своїх прав, які загарантували меншинам Ліга Націй і міжнародні договори. Польща домагається, щоб Українці відтягнули з Ліги Націй свої зажалення.

Нема сумніву, говорить газета, що й у січні Польща вжие всіх заходів, щоб не допустити до розгляду українських зажалень. Можливо, що це їй і вдасться. Треба сподіватися, що до того часу Україниці остаточно закинуть свої надії на справедливе рішення Ліги Націй, яка не дає національним меншинам тої охорони, що їм гарантована міжнародними договорами й самою Лігою Націй. Тоді Українці напевно візьмуться до інших, більше болючих і тяжких метод боротьби за свої права в Польщі.

Ліга Націй ще досі нічого не зробила в справі українських зажалень до неї, хоч від часу „пацифікації" вже минає дванацять місяців. Увесь час Поляки систематично переслідують Українців, що терпять важко з дня на день. Таке поступовання Ліги Націй викликає серед національних меншин зневіру до неї й відбирає віру в її справедливість.

ПОЛЯКИ ДОБИЛИСЯ СВОГО.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Українські зажалення до Ліги Націй знову відложено на січень, тому, що Польща не представила Лізі Націй задовольняючих пояснень. Такий є офіційний мотив рішення при відроченню на січень справи „пацифікації" Галичини. Польща предложила два або три рази свої пояснення Комітетови Трох, але ці пояснення відкинено, признаючи їх незадовольняючими.

Тоді Поляки вжили заходів, щоби справу відложено на січень, а до того часу її будуть дослідувати додатково в повній таємничости. Та ще годі сказати, чи дійсно справа українських зажалень прийде в січні на розгляд Ліги Націй, бо Польща вжие всіх заходів, щоб її ще далі відрочити з надією зовсім поховати в Комісії Трох.

Польща підриває авторітет Ліги Націй, домагаючися від Українців, щоб вони відтягнули свої зажалення з Ліги. Українці в Комітеті Трох тепер не мають зі сторони Англії такого оборонця, яким був Гендерсон, що дуже близько брав до серця становища національних меншин в Европі.

ГОТУЮТЬСЯ ДО ВИБОРІВ.

ЛОНДОН (Англія). — Мек Донелд заявив, що слідуючої пятниці парлямент скінчить свої засідання. Тому, що він не означив можливого терміну скликання парляменту на нову сесію, вважають, що цей парлямент буде розвязаний і негайно будуть призначені нові вибори.

Всі партії вже готуються до виборів. Консерватисти відложили річний зізд партії на пізніше, щоб на нім приготовитися до виборів. Либеральна партія готова розколотися на сторонників національно-коалійного уряду й на противників. Можливо, що Мек Донелд стане на чолі національного виборчого блоку.

В деяких дільницях Лондону відбулися демонстрації безробітних, що протестували проти зниження допомоги безробітним. Поліція силою розганяла демонстрантів.

ЯПОНСЬКО-КИТАЙСЬКІ СУТИЧКИ.

ТОКІО (Японія). — Біля Мукдена прийшло до бійки між японським військовим відділом і 3,000 китайських жовнірів. Трох Японців убито й кількох поранено. Китайці потерпіли поразку.

Китайські жовніри напали на корейське село й сплюндрували його. Притім убили три або чотири сотки Корейців. В Китаю поширюються демонстрації й заклики до війни з Японією.

ЛЯВАЛЬ ІДЕ 16-ГО ДО ВАШИНГТОНУ.

ПАРИЖ (Франція). — Остаточно вирішено, що преміер-міністер Лявалъ виїде до Вашингтону 16. жовтня на кораблі „Іль де Франс". З ним поїде кілька фахівців в економічно-фінансових та военно-морських справах.

„SVOBODA" (LIBERTY)
PUBLISHED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as ... Jersey City Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. ... March 3, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance ... at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	
One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00
В Джерзи Сітї і Заграницею:	
На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. Сс. Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗРАЗОК ПОЛЬСЬКОЇ ЕТИКИ

Вся польська преса, без виїмків, поставилася до вбивства Голуфка в такий спосіб, що ославила його великим приятелем українського народу; що він нібито посвятив ціле своє життя до замирення Українців з Поляками; що був за автономію для Галичини, український університет і т. п.

Разом з тим уся польська преса навіть не піддала в сумнів справників убивства. Для неї стало відразу ясним, що вбивства доконали члени української революційної організації. В такий спосіб поставилася до вбивства навіть Польська Телеграфічна Агенція, яка є урядовою установою, бо вона рознесла по світі, що Голуфко згинув з українських терористичних рук. А навіть подавала неправдиво, що вже зловлено в Латвії виконавців цього атентату — Українців.

Досі не викрито справжніх атентатчиків, і, як пишуть з краю, ледви чи їх відшукають, бо сама Польща цього не хоче. Бо саме їй було на руку розголосити по світі, що Українці вбили „свого найлішого приятеля".

Але цікаве те, що те та справа не перешумліла, а вже починає польська преса вдаряти в інший тон. Вона починає писати, що Голуфко перейшов щодо Українців перед смертю велику „еволюцію", яка, на думку „Слова Польского", з 5 вересня, виглядає так:

„Бл. п. Голуфко був безоглядно противний якимнебудь автономічним думкам, звідки вони не виходили б. Мало того. Він був також противний творенню денебудь у Східній Галичині українського університету. Бо слушно вважав, що в теперішньому стані речей, коли проблема, яка нас болить, вічно ще виступає, як політична категорія — давати руському населенню якунебудь автономію чи університет, це тільки утревалювання і збільшування цеї політичної категорії, а тимсамим сепаратизм, отже унеможливлювання реалізації виховничої програми".

До цього „Варшавська Газета" додає: „Єдиною розвязкою проблеми в границях Річпосполитої є якнайточніше відмежування її від української проблеми і спільна асиміляція етнографічно-польського населення наших мішаних земель, після попереднього зміщення на тих землях польського елементу при помочі кольонізації".

Ось які висновки витягають Поляки з дійсної науки Голуфка, котрого вони проголосили „найбільшим приятелем українського народу".

ДО НАСТУПУ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ, МУЗИКИ І ТАНКУ

(Стаття надіслана з Европи).

Наша справа посувається дуже повільним кроком вперед, але всежтаки посувається мимо волі тих, що хотіліб її двигнути на кілька століть взад. Українці покинули свою пасивність, свое старе „якось воно буде", а взялись за конструктивну органічну працю для добра самих себе, а не кого іншого. Куди не глянеш, всюди вони є; де не послухаєш, всюди говорять, спорять на тему будуччини, на актуальні теми теперішности. Ми вже нині дійшли до того, що не бачимо нашої справи відокремленої від усього світового життя, а навпаки, починаємо комбінувати факти світового життя і в ці комбінації вкладати й нашу справу, є., що головне, стараємось доцільність тих комбінацій доказати тим, котрі нині ведуть світове життя. Праця йде рівно: в одних вона негативна, в других позитивна, а в третіх то її зовсім нема, бо вони ще на такий високий етичний рівень не піднесись. Нині ті треті творять величезні непорушні колоди під ногами активних борців. Вони дбають за свій жолудок, от і все. На них розраховувати не можна. Останніми часами праця ця пожвавилась. На Совітській Україні працюють явно там, де на це дозволяє чуйне око чрезвичайки. Творять нові культурні цінности, освідомляють народ. Що не дається зробити явно, то робиться тайком. Сотні борців кладуть свої голови за ідеал, за звільнення в першу чергу з большевицького московського ярма. На Західній Україні йде рівнож безпощадна боротьба на життя й на смерть. Наш народ інстинктовно відборонюється від насильної сверти з боку ворога, не зважаючи на колоди під ногами в роді ріжного типу угодовців, ріжних орієнтацій на чужі сили аж до національної зради включно. Боротьба йде і відворот нема. Може бути лише хвилева передишка. Ведеться вона на всіх фронтах: політичному, культурному, науковому, технічному, господарському, торговельному, військовому і т. д. На чужині українська еміграція не дрімає. Вона працює за кордоном для визволення України з неволі. Вислідом тої праці є, що сьогодня світ не говорить про Україну як про щось незнаного. Богато зробила й американська еміграція. Вичислять годі, бо й так вона знає, що зробила. І чекає ще більша робота, бо вона живе в країні, що нині безперечно веде перед в світовому житті й її голос може богато заважити й на цілій судьбі. Отже перед нею ви не найважливіше в сучасний момент завдання: рознести добре українське імя по всій широкій Америці, зискати симпатії її населення й її провідників для себе й для України.

Танець, чи армія? Треба відповісти, що одно й друге. Що в теперішній час корисніше, то дається побачити. Часи геройських боїв минули. Осталось би хіба заложити руки й чекати на свіжі бої, в які пішлаб наша армія з піснею на устах. До того прийде, але в міжчасі дармувати не можна. Хто був при війську, той знає, що стрілець не сміє дармувати. Він все мусить мати якесь заняття, бо тоді в нього нема часу думати довгезні думи й доходити до абсурдних висновків та уявляти з себе генерала на полі бою. Цей вільний час треба виповнити якоюсь працею, корисною для України, а саме ведення нашої пропаганди серед чужинців, в даному випадку серед Американців. Кажуть, що доки була українська армія, доти був і хор Кошиця. Це правда. Одна армія боролась зброєю проти ворога, а друга піснею. Що вони обі не видержали напору ворога, на це склалися знов інші причини.

Наша армія, по геройських зусиллях у боротьбі з ворогом опинилась за дротами, а тепер в підпіллю. Чому вона опинилась за дротами, на це відповідь ясна: Обвинуватчують народ у ньому, але даремно. Народ не винен. Щоб краще в справі розібратись, розглянемо найперше судьбу наших сусідів на Західній Україні. Вони на самому початку не знаходилася в кращих умовах, ніж наша армія. Зовсім інші умови все кращали, а наші гіршали. Чому армія наших сусідів не опинилась за дротами? На це відповість нам статься сам Відсон. В нього, а не в кого іншого Вилсон інформувався про польські справи, в нього розпитував про польські бажання. Це було рішаючим у судьбі Польщі. Що в бою за вільну Польщу загинули тисячі польських вояків, то це було вже лише викінченням раз зачатого діла. Колиб не було Падеревського, то не булоб було і тих тисячок вояків; або колиб вони були й були, то дожилисяб напевно до того самого, що й наші вояки, цебто опинилисяб за дротами. Це не є собі так просто фразеольогія. Хто знав добре польський народ, коли він зданий лише на власні сили, той сміло може це сказати. Навіть історія вчить нас, що Поляки в грізному моменті не вміють собі самі раяти, коли не чують за собою якоїсь вищої сили, не мають нізвідки жадної допомоги. По інших країнах були також польські діячі, що робили те саме, що й Падеревський в Америці, але якраз Падеревському пощастило бути тим, що перший поклав угольний камінь під будову сучасної Польщі. Через свою працю і пропаганду Поляки були в Америці звісні. Американцеві не було чужим слово „Полякъ": Як лише Вилсон заговорив про Польщу, то Американець не питав, що це таке, де вона лежить і т. п. Це вже він знав. І тому проти кроку Вилсона в Америці ніхто не протестував, а навпаки, з тим кроком симпатизував і його попирав. Дальше, коли ходило о допомогу Польщі в боротьбі з її ворогами, то Америка також не протестувала, а давала добровільно цю допомогу. Польський вояк, маючи зброю, харчі, одяг, чужих старшин, а передовсім симпатії світа за собою, виконував по геройськи зачате діло будови Польщі. Ділом Падеревського було, що воюючі держави-побідниці втягнули були в свої реальні-політичні комбінації ще тоді нереальну, неістнуючу як силу Польщу. Без Падеревського булоб цього не було. Було на Польщу махнули як рукою, як махнули ще нас, бо ніхто не уявляв би собі, що це таке та Польща, що вона варта, яка її сила, чи можна на неї опертися в ріжних політичних комбінаціях і т. п. Пригадаючися ближче справі, можна сміло сказати, що Падеревський виграв Польщу не він, а тисячі польських вояків викінчили зачате діло своєю смертю і довели його до успішного кінця.

Поглянькомже тепер з тої самої точки погляду на нашу справу. Наша держава скорше повстала ніж польська, без Падеревського і інших. Побідні держави не знали про нас нічого, тому й при вирішенні судьби Европи не втягнули нас в свої комбінації. Коли би був Вилсон згадав про нас, то напевно були би всі пишатали, що це таке, де воно лежить, а в парляменті булиб йому закинули, що він є фаїштастом, або що більше, германофілом, бо він творить або щось зовсім незнаного, або лише поширює німецьку концепцію розбитря Росії. Вилсон не знав про нас нічого і в нікого йому було про нас дістати інформації. Бо треба знати, що всяка людина звертається по інформації в першу чергу до свойого знакомого. Щоб чужинець міг бути добрим знакомим американського президента, то він мусить бути славним чоловіком, якому можна вірити, а до того чоловіком освіченим, що знав би знайтись у всякій ситуації. Коли навіть Вилсон про нас дещо й знав, то під впливом военної психози він був переконаний, що Україна є німецькою видумкою, тому тої справи не можна брати серіозно, а тим більше розпрахорювати на неї як на якусь реальну силу, що допомоглаб забезпечити мир в Европі. Напакі, панувало переконання, що самостійна Україна буде вічно небезпекою для мира на Сході Европи. Отже кінець кінців нас не втягнули в круговорот світового тодішнього життя і не була наша перша й основна програма. Добитись до чогось поза скобками того життя в нас не було змоги. Прийшла революція й Україна стала зовсім вільною державою. Почались війни за волю, але на ці війни ніхто не звертав належної уваги, бо під впливом ворожої нам московсько-польської пропаганди мусіли це вважати за бунт проти правительства. Нас вважали Поляками чи Москалями, а не самостійним народом. Не було в нас кому звернути світові увагу на це ненормальне явище та на брехливість ворожої пропаганди. Не було в нас Падеревського, себто такого чоловіка, котрого слово могло би заважити в таких справах. Всі наші змагання, делегації, переговори, погрози і т. п. остались лише фразами, на які мало хто звертав увагу. Нас викинено поза скобки міжнародного життя, або іншими словами: все було проти нас як проти ідентистів з Росії та Польщі. Тимчасом ми боролись. Голі, босі, голодні, без зброї, а до того в нецевности, чи хто за нами постоїть, вразі невдачі, чи хто нам поможе, коли не чинно, то принайменше добрим словом. Польські вояки знали про це все, що за ними є симпатії всього світа. Вони мали на це докази в формі сформованих за границями легіонів, одягу, зброї, харчів, санітарного матеріялу, чужих старшин у своїх штабах, а навіть чужих вояків поміж собою, як от американських летунів, що полягли в обороні Львова в боях проти нас. Зате наші вояки тішились фразами, ріжними обіцянками допомоги. Уряд наш нічого не міг зробити бо не лежало поза його спроможністю. З ним всі говорили, бо ідеалістами зі всіма вибачливо говорять, але поза тим нічого. Серіозно справи ніхто не брав, бо не мав до цього підстави. Нам не позволили творити за границями власної армії, не давали змоги нашим людям вертатися з полону до дому, а скоріше насильно пхали їх в чужі легіони, перекопуючи їх, що вони Поляки чи Москалі. Коли би були навіть і хотіли чужинці нам помагати зброєю та харчами, то булиб у власному краю стрінулися з великими труднощами, що помагають большевикам і тим самим валять власні комбінації. За таких час представили були наші вороги. Наша армія опинилась за дротами, а відтак в підпіллю, де вона досі веде дальше боротьбу. Вона не мала свого Падеревського, який би її був нагодував, одягнув і узброїв.

Програна на всіх фронтах ще не значить, що нам тепер ружи треба заложити і вижидати, що доля принесе. Нам самим треба долю кувати всякими способами. Нема змоги йти у бій з ворогом, треба шкодити йому в інший спосіб. Засобів є дуже богато, а в першій мірі український спів, музика й танок. З того боку треба жаліти, що обставини в Америці так зложилися, що наш славний дірігент і композитор Кошиць не може продовжувати слави Українського Національного Хору. А прецінь істнують хори донських і кубанських козаків. Вже десяток літ вони з успіхом концертують по цілому світі. Всякі московські халтурки, що їздять по світі з українськими піснями, повикривлювали так українську пісню, що її годі пізнати, що вона українська. І раз треба їм сказати: годі! Кошиць має в світі добру славу. Це приходиться нераз чути з уст чужинців, що мали нагоду раз послухати хору Кошиця. Від того моменту вони Україні не можуть забути, бо краіна, що має такі чудові пісні, не може бути тим, чим її в очах світа представляють наші вороги. Нашої боротьби в полі нітхто в Европі та Америці з чужинців не пережив. Їх стільки обходить наша боротьба, як повстання якихось Зулюсів в Африці. Але українську пісню вони чули. А що особисто людина переживе, то в неї залишається раз на все.

З того боку треба вважати щасливою подією те, що зорганізовано в Америці „Українське Тріо", яке поширює серед Американців нашу музичну культуру.

Піонір українського національного танку, п. В. Авраменко, показав чужинцям, що український народ може й на полі танку вложити дещо з загальну скарбницю цінностей. І йому теж треба в тім великім ділі помагати.

В нас старі політики думають, що без них не можна нічого зробити. Але робота розбиться й поза ними, а вони вже лише тупцюють за нею. Життя не стоїть на місці. Воно видвигає все нові комбінації, ставить світ перед нові завдання. Старий світовий лад валиться, а приходить на його місце новий. Якраз теперішня криза є переходовим моментом між новим і старим періодом. Коли капіталізм не буде настільки гнучким, щоби вмів винайти й опанувати якусь нову форму ладу, то він пропаде і настане хаос на довгі віки. Цей світовий рух ми відчуваємо й до нього підготовляємось. Новий світ не сміє залишити нас знову поза скобками життя, чи сказати, що ми раби. Плече об плече мусімо ми стати до бою за нові форми життя, як вільні з вільними. Наша боротьба за місце огнива в світовому житевому ланцюзі вже ведеться, хоч може ми собі повністю з того не здаємо справи. Наше завдання ясне. В першу чергу підготовка, а відтак самий бій. Добре проведена підготовка часть позитивний вислід бою.

REPORT ON POLISH-UKRAINIAN CONFLICT IN EASTERN GALICIA.

(By Rev. James Barr, M.P., and Mr. Rhys J. Davies, M.P. House of Commons, London, S. W. 1.)

(7)

The eminent Polish Representatives whom I interviewed both at Lvov and Warsaw said that a Ukrainian University must be established. There is a Polish law, passed about 1922, which declares that a Ukrainian University must be created. But the problem, say these Poles, is where and when and how. In 1924 they tried to set up a Commission for this purpose; but the Ukrainians, so it is alleged, would not co-operate with the Polish Government and the political parties have forbidden the professors to proceed. The professors on their part, recognise that it has become a political question and they wait till agreement is reached as to the place and character of the University. The Ukrainians, on their part, say that there is no serious treatment of this question on the side of the Poles and their Government. There is the question of expense also in these days of distress. Yet a prominent Polish leader whom I interviewed in Warsaw — the Permanent Secretary of the Institute for Studying Questions of Nationalities — assured me that it was only a question of understanding between the Polish Government and the Ukrainians and that in his view it would come and not in the far distant future. The prominent Left Wing Polish Socialist, whom I have quoted several times, said: "One of the chief poinst of the Poles fighting in the past was the right to have schools and a university in the Polish language. And now I say to myself, the Ukrainians are coming now and saying: "Why are you not giving us the same right?" and as a fighter for freedom for all nations, I must think for them to have the samé right to have a university in their own language and in the chief point of their population. The old Governments of Poland, especially the National Democrats, would not agree to Lvov. They said "We will have it in any town except a Ukrainian town." But it is all nonsense to put a Ukrainian university in Cracow away from the Ukrainians. We have been fighting to have Polish university at Warsaw and it is right they should have theirs at Lvov. There can be two universities there, a Polish and a Ukrainian, but why deny the right to have a Ukrainian University in Lvov?"

GENERAL.

The problem of the Ukraine is one full of difficulty and delicacy. There is the official change of language, so that Polish is now employed on the Courts of Law, the Post Office and on the railways. The differences in religion are more acute and distinctive than at first appears; for while the Greek Catholics in Galicia acknowledge the supremacy of the Pope, they differ from the Roman Caholic Church in that their church is national, their rite is Eastern and their clergy marry." On either side there are the difficulties of prejudice and suspicion, so intangible, so fluctuating and so difficult to remove.

I understand that if there has been delay in bringing these matters to an issue before the League of Nations and through the Committee of Three, it has been owing to the desire and the hope that the Polish Goverment itself would provide itself a solution and a settlement. That would seem the most desirable way of all. One of the eminent Polish Representatives whom I interviewed, said: "The whole problem is to be solved not anywhere else, not even in Warsaw, but only here, between the two people themselves." Polish opinion, we were told, was very sensitive to ment itself would provide press themselves in lack of faith in the Polish Government and the Polish people.

Among many of those I interviewed on the Polish side, I found opinion favourable to a all settlement. Thus a prominent Polish leader declared at our interview that as a Pole he did not feel that the Ukrainians were an inferior people; that the type of man, whether Polish or Ukrainian, produced in Eastern Galicia, should not be extinguished but fostered; that Poland too had the spirit of nationalism, to defend for the Polish State set up 12 years ago; that Poland ought to be given an opportunity to stabilise the conditions of peace; and that, however others might desire to leave an open sore, and sources of conflict between populations in the supposed interest of the 30 millions of national minorities in the various states of Europe, in his opinion it was in the interest of the Poles to solve the problem and to show that minorities and majorities can live together as they do in Switzerland and elsewhere.

Yet, so far, it cannot be said that a very hopeful report of progress in this direction can be presented. Four local conferences, representative of the two sides, have indeed been held since 27th June last. These were held with the view, not so much of influencing the Government as of securing a better understanding in all quarters. There was an expectancy of the setting up of autonomous bodies, and there were rumours that in next Session of Parlament a Bill would be introduced setting up local gocernment for the whole of the population of Poland and making in territories on an equal plane; but I found doubts expressed amongst the Poles whom we interviewed as to whether this measure would be brought in and suspicion among the Ukrainians as to what it would contain, some of them holding that it might put more power in the hands of the Police, provide for nominated Polish members, and put local government under the power of the Polish administration, whom we were told by the Poles themselves were not too favourable to the conferences that had been held.

We can only hope that these fears will be falsified and that a large measure of local autonomy will be forthcoming. One of the Polish Socialists, whow I have quoted several times above, emphasised the right of every people to self-determination, referred to the awakening of small nations in Eastern Europe and pointed to the example of a Federal state in Switzerland and to the fact that in Soviet Russia the Ukrainians had in effect a separate state with freedom of language and a national status, and further, that Czechs and Slavs had received state independence. In Poland, he said, there were eight nations incorporated, and the only way to effect a happy settlement for all these nationalities was to give them each a full measure of territorial autonomy.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СОЮЗОВЦІ — СОЮЗОВЦЯМ!

Такий лунає клич по відділах У. Н. Союза в часі теперішньої небувалої депресії. Такий клич є одиноким виходом, коли не хочемо допустити до того, щоби Батько Союз потерпів від економічної кризи.

Довгодвна говорилося про тяжкі часи, котрі наступлять зимою. Тепер вже не треба ждати зими. Нове нещастя спіткало вилксберських Українців майнерів, коли замкнено Либерті Стейт Банк, в котрім майже кождий держав ощадности на лиху годину. Щоб оминути подібну катастрофу, всі банки в Вилксбери перестали виплачувати ощадности на 60 днів.

В дійсности справа мається так, що гроші, зложені в Либерті Банку, не пропадуть, але богато часу мине, заки депозитори дістануть якусь часть свого маєтку. В тім і лежить нещастя цілої околиці, а головно українських організацій, котрі тепер остались з порожньою касою. Щож тепер сказати за членів наших відділів, котрі вже в літах, без працї, і не мають чим заплатити місячні вкладки? Доки відділ має гроші в касі, то було можливо тримати довгочасного члена і кілька місяців. Тепер, коли відділи остались без готівки, многим таким членам грозить виключення з організації. Чи можна представити собі щось більш болючого, як вид старенького нашого імігранта, котрий був від молодих літ членом братства, а тепер ходить по людях і благає помочі, щоби було чим заплатити місячне, щоби його не викинули з братства, щоби не оставити родину без забезпечення.

Малі відділи мають готовий вихід з халепи, коли послухають доброї думки і злучаться з другим відділом, як це було подано в редакційних статтях „Свободи". Це однак не поможе більшим відділам в Вилксбери, котрі опинилися без готівки і не мають спромоги платити за довгочасних членів до головної каси. Якжеж зарадити лихови?

„Союзовці Союзовцям". Цей клич не повинен бути для нас без значіння. Ніодин відділ не повинен суспендувати довгочасного члена, не розслідивши, чи цей член є в силі платити вкладку. Сумління наказує не позбавляти людину обезпечення через тимчасові обставини. Хто з нас готовий взяти на себе відповідальність, коли суспендований член нагло лишив свою родину, стративши обезпечення в таких прикрих часах!

В кождім відділі знайдеться бодай половина членів, котрі мають не зле, помимо лихих часів. Нехай кождий член, котрий чується в силі, заплатить вкладку кілька місяців наперед, а відділова каса піднесеться настільки, щоби помогти довгочасним членам перебути отсей передновок. Аню, покажім, що клич „в лучности сила" не є пустою фразою, але дійсною метою Союзовців! Хто може, хай платить наперед!

Не забуваймо, що безробіття є тимчасове. Можна надіятись поліпшення в 1932 році, коли наступить вибір президента. Республиканці будуть старатися всіми силами пустити фабрики в рух, щоби тим способом агітувати за республиканську партію. Це може принести новий „штучний" добробут, але дасть робітникови всетаки нагоду відітхнути.

Г. Герман, Вилксбери, Па.

УВАГА! КЛІВЛЕНД, О.! УВАГА!

ЗА СТАРАННЯМ СЕСТР. СВ. ОЛЬГИ при Укр. Прав. Церкві св. Володимира

відіграється два гарні представлення

ПТАШКА ЩАСТЯ

песа зі співами, Ф. Аляхновича, в 3-ох діях. Музика до всіх пісень укладу, проф. Г. Павлоховського, і

ЖИВИЙ МЕРТВЕЦЬ

комедія в двох відслонах, Г. Кобзара

В НЕДІЛЮ, 4. ЖОВТНЯ 1931

(Sunday, October 4, 1931)

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ,

2280 W. 11th ST., CLEVELAND, O.

Початок в годині 7-ій ввечір.

Тікети по 50 і по 10 центів.

Шановні Громадяне! Песа „Пташка Щастя" і комедія „Живий Мертвець" се дуже займаючі штуки з життя повоєнного, характеристичні своїми мріями, які не можна перевести в життя, як рівнож повні сприту і дотепів. Граються перший раз в Кліфленді. О, тож не оминайте нагоди подивитись на гарні представлення, а всі, як один, приходіть самі і кличте знакомих. На павзах буде виграти нова музика під проводом проф. Г. Павлоховського.

Сестринство св. Ольги.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ELIZABETH, N. J.

Ukrainian Citizen Club for A. Harry Moore as Governor.

At the meeting of the Ukrainian Citizen Club, of Elizabeth, N. J., which was held on Friday, Sept. 25, 1931, at the Ukrainian National Home, 214 Fulton St., a resolution was made and passed by the members of the Club, to participate with other Ukrainian club's of the state of New Jersey, by attending a political mass-meeting, which is to be given by the Ukrainian American Democratic Club of Hudson County of Jersey City, in the honor of Gov. A. Harry Moore, candidate for governor of the state of New Jersey.

To make this even successful, the Ukrainian Citizen Club of Elizabeth will endeavor to have as large a delegation as possible to attend this mass-meeting. For members and their friends buses will leave the Ukrainian National Home at 6.30 P.M. Saturday, October 10th 1931.

A. S.

—o—

PASSAIC, N. J.

Ukrainian Club presents Two Plays.

The St. Nicholas Ukrainian Club opened their fall social season with the successful, judging by a record house and tremendous applause, presentation of two plays, "Count von Habenicht" and "Whiskers," on Saturday, September 26th, at 212 President Street, Passaic.

The participants were all amateurs and members of the Club who made their debut on the stage, under the supervision of coach and directer John Chowanec. The scenery and stage settings were in charge of Adam Sliyka.

The resume of the cast of "Count von Habenicht" given in the Ukrainian language is — Joseph Fuchs a bogus count played by Emil Chowanec; the bogus countess, Sophja Bomba — Ann Shiposh; brother of Sophia — Jacob — Walter Shafran; Anna, ex-fiancee of count, Mary-Kucha; policemen, J. Kliapa — Joseph Potlowsky; D. Zembach — Dimitrius Shafran; J. Pruss — Joseph Polyniak; A. Belbas, — Al. Kitlen. "Whiskers" was given in English. "Aunt Sara" played by Marian Adams; her niece Mable, the bride-to-be, Nina Tymkevich; Inez, maid-of-honor, Ann Slota; bridesmaids, Frances — Mary Gallick; Ethel — Mary Kucha; Evelyn — Antoinette Potlowsky; the groom, Chester Phelps — Walter Mihalik; best man, Parker Glen — Joseph Pelak; and the millionaire uncle John Phelps — Walter Shafran.

During intermissions and upon the conclusion of the acts dance music was enjoyed. The presentation surely justified one of their mottos, which is "Always start with your right foot forward."

Marian A. Adams,
Sec'y St. Nicholas U. C.

ГНИТТЯ В ПОЛЬСЬКІЙ АРМІЇ.

При видаванні осуду про якусь армію в першу чергу треба розглянутися в старшинському корпусі тої армії. Армія без старшин нічого не варта, бо вона тоді уявляє з себе лише гарматне мясо. Колиж старшини добрі, то й армія мусить бути добра. Отже моральна вартість старшинського корпусу є мірилом моральної вартости цілої армії.

Польща має сильну армію. Рахується вона одною з найсильніших держав Европи, бо вся закута в зброю. Так названі виглядає, що та армія є дійсно такою, за яку її мають. Колиж одначе ближче приглянутись до тої армії, а зглядно до її старшинського корпусу, що є мірком армії, то справа показується зовсім інакшою. Про моральний рівень старшинського корпусу польської армії свідчать найкраще випадки шпіонажу, в польській армії на користь чужих держав, і то не шпіонажі вояків чи підстарших, але самих старших і штабовців. Мова буде йти лише про ті випадки шпіонажі, що побачили світло денне, цебто, що дістались до публичного відома. Скільки є таких, що не дістались до відома ширшої публики, того ніхто не знає, за виїмком польського штабу, якому ті всі випадки також дають богато до думання. Почнемо з 1925 року. Про давніще щось й згадувати.

В грудні 1925 року виточено процес у Варшаві, 13 вищим польським старшинам з польські старшини й урядовці, з зокрема, що трагічно загинув генерал Загурський, котрий зараз, як лиш Пілсудський в травні 1930 р. прийшов до влади, був усунений з уряду мурія військових касарень, скільки їх взагалі не викрють, того ніхто не знає.

маринарки, а між ними двом з нульий генерал віцеадміралам і двом адміралам, Бартошевичеві й Мілевові, за ріжні надужиття на шкоду державі. Ці шкоди виносили трубі мільони. В процесі засуджено Бартошевича на 5 літ тюрми й дегрядацію та відібрання горожанських прав. Державний прокурор зазначує в оскарженні, що Бартошевич помагав усяким інтернаціональним шпіонам в їхній праці в Польщі, а головно, допомагав їм дістатись до Польщі, за що йому, очевидно, належиться кара бути повішеним на першій ліпшій гиляці. Коли вже так прокурор пише в акті оскарження, то щож мусіло би бути на ділі? В 1926 році в грудні заарештовано в генеральному штабі у Варшаві сотника Мікулу за шпіонаж для одної чужої держави. Що з ним сталось, до сьогодня невідомо. Зате одначе стало відомим, що в Торуні пізніше засуджено одного польського четаря й поручника на смерть і обох розстріляно. Справа ця стояла в звязку з вище названим капітаном.

В 1927 р. оскаржено знова двох вищих старшин польської армії за надужиття, а саме генерала бригади Жимерського й одного референта в міністерстві військових справ, Бургелу. Вони відповідали за свої вчинки перед військовим судом у Варшаві. Жимерський замовив був в одній фірмі, що мала власного капітану лише 27 золотих, 100 тисяч протигазових масок по такій високій ціні, що держава стратила на цьому коло 750 тисяч золотих. Закидувано йому, що він виставася тій фірмі державну підмогу в висоті 1.5 мільона золотих, за яку вона побудувала найперше фабрику. За це дістався він добрі хабарі від тої фірми й за них удержував свою коханку. Засуджено його на 5 літ і на викинення з війська. Про дальшу судьбу референта міністерства військових справ, Бургелу, нічого не знати. Десь за кілька місяців починається знова перед варшавським військовим судом процес, проти 9 польських старшин з господарського комітету міністерства військових справ за великі злодійства на шкоду держави. Ще підчас того процесу викрито в Галичині велику большевицьку шпіонську організацію, в якій працював знова один поручник польської армії. Імена тих 9 старшин і до того поручника до сьогодні невідомі. Що з ними сталося, також невідомо.

В 1928 році знова вийшла на верх одна справа. Колишнього шефа штабу польської армії й команданта краківського корпусу, ген. Кулінського, засуджено за недогляд над своїми підвладними на 10 тижнів тюрми, а за ріжні злодійства на 3 місяці тяжкої тюрми. На розправі показалося, що адютант того генерала поповнив тяжкі злочини під оглядом спроневірення майна і т. д. Кромі того розтратив він значну суму грошей польського союзу шаблеських повстанців. В той самий час у військовій комісії польського сойму повстав спір між міністерством і тої комісії, ген. Роем, й одним майором, Бурдою. Вони взаємно обдарували себе „компліментами", закидували один одному ріжні спроневіряння ітп. ще з боротьби в 1919 році під Перемишлем.

В 1929 році в лютому здезертирував зі Львова шеф штабу корпусу, генерал Кравзе, зі своєю любкою, що в міжчасі викрито ріжні зловживання, що він їх допустився на некористь держави. Десь за 3 місяці заарештовано у Варшаві у військовому міністерстві одного сотника й одного цивільного урядовця за ріжні зловживання. Що це були за зловживання, до сьогодня невідомо. Рівночасно з тим стало відомим, що до тої спілки належать ще й інші високі

добра Польщі, то це добрий знак сили й могучости польської армії на випадок війни.

А скільки випадків не побачать ніколи світла денного зпоза мурів військових касарень, скільки їх взагалі не викрють, того ніхто не знає.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Young Ukrainian, New Britain, Conn. — Why don't you put your name under your proclamation?

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ВІЛК БЕРРІ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в першу неділю по вересні, і дячі парафіяльні. Присутність усіх членів прибутки на збори, бо є важні справи до полагодження. Не забувайте члени заплатити кару після статуту. — Петро Фінь.

ЦЕЛЬОФАНОВІ ПАЧКИ ОТВИРАЮТЬСЯ ЛЕГКО ПРИ ПОМОЧІ НАТЯТИХ КРАЇВ.

Жіночі нігті, які кілька останніх місяців надломлювалися при трудній отвиранню цигаретових пачок, обчищення цельофаном, в чім тепер помогли натяті краями пачок. Держачи вниз один з натятих країв, пальцем легко отворити й обвязкучастини вистнути в цельофані. Це лишок — це не одна з уласкованель, придуманих у виробі цигаретток на те, щоб захоронити цигарки від вогкости, а через те від зіпсування в торгі. Це тепер запроваджено при виробі цигареток Локі Страйк які приладжується модерним способом при застосуванню, між іншим, ультрафіолетових промінів. Цельофан, щоправда, захороняє досі цигарки від висихання і вогкости, але дехто з нарікав на те, що є конечність ожидання пачок. Ці нарікання усунено тепер винайденим натятих країв пачки.

(Ogon.)

В КОРАБЕЛЬНІМ ОФІСІ.

— Я так боюся морської подорожі. Чи не могли би ви мені поручити корабля, що був би зовсім певний.

— Їдьте „Меджестиком".

— старшини так працюють для

ПОЗІР! ПАСАЇК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ТОВ. ІМ. ЮЛІЯНА ГОЛОВІНСЬКОГО „ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ", ВІДДІЛ 18

пригадує Українцям, що

НАЦІОНАЛЬНЕ СВЯТО

присвячене памяти полеглих героїв У. В. О., припадає на Пасейк, Н. ДЖ.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 4-ГО ЖОВТНЯ (ОСТ.) 1931 РОКУ

В сей день в Українських Церквах відправляться ПАНАХИДИ по полеглих героях У. В. О., а вечером відбудеться

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ, 212 PRESIDENT STREET, PASSAIC, N. J.

Початок в годині 7.30 ввечір, — Вступ. 50 центів.

В програмі Концерту беруть участь: Хор ім. Н. Лисенка під управою професора Ю. Кириченка; соліети пані Анны Комаринця і пан Йосиф Двуженський, деклямації. — На сцені будуть промовляти пані Новак і пасейські бесідники.

Обовязком всіх Українців взяти участь в тім святі. Просимо дооколичних Українців прибути на свято.

Управа „О. Д. В. У.", відділ 18.

НОВІСТЬ! УКРАЇНЦІ З ФІЛАДЕЛЬФІЇ І ОКОЛИЦІ! НОВІСТЬ!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА СВ. ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО В ФІЛАДЕЛЬФІЇ, ПА.

уряджує

ВЕЛИКИЙ БАЗАР

НА ЛЬОТАХ ЗА ЦЕРКВОЮ, GERMANTOWN & BERKS ST.

Базар починається

В ПЯТНИЦЮ, 2. ЖОВТНЯ І БУДЕ ТРЕВАТИ ЦІЛИЙ ТИЖДЕНЬ.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Я. І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ТОВ. ЗАПОРОЖСЬКА СІЧ, ВІД. 367 У. Н. СОЮЗА

уряджує

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ОСІННІЙ

БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 3-ГО ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1931 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ,

975 JOSEPH AVENUE, ROCHESTER, N. Y.

Початок в годині 7.30 ввечір. — Вступ 50 центів.

Весь дохід призначений на будову залі парафіяльної.

Буде пригравати першорядна музика п. М. Юрков.

На сей баль Тов. Запорожська Січ щиро з'єднує братерська взаємність і сестрицтва, а заразом запрошуємо всіх без винятку сусідських місцевих і позамісцевих українських громадян до численної участи в балю. — За добру забаву ручить — Комітет.

ПОЗІР! КЛІВЛЕНД, О., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ СЕСТРИЦТВА НЕП. ЗАЧ. ПР. ДІВИ МАРІЇ, ВІДДІЛ 112 Українського Народного Союза,

уряджується

ЗАБАВУ — FRY FISH

З МУЗИКОЮ І ТАНЦЯМИ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 4-ГО ЖОВТНЯ (ОСТ.) 1931 РОКУ

В WALLINGS GROVE, BROADVIEW HEIGHTS.

Початок в годині 1-ій пополудни.

На цю забаву запрошується всіх Українців місцевих і з околиці. Комітет.

Д-р А. Т. Кібзей.

ДЕЩО З МЕДИЦИНИ

(30)

III. Шкарлятина. (Scarlatina).

Шкарлятина — це дуже заразлива недуга, що захоплює звичайно дітей у віці від 5 до 10 літ, але часто й молодіж від 20-25 літ. Шкарлятинна панує або як звичайна недуга або як епідемія, всюди в умірненим підсоюню, особливо в літі й осени, а відтак під весну.

Що спричиняє шкарлятину досі не відомо, але зараза її переноситься дуже легко і скоро навіть на велику віддаль. А заразитись можна нею або через безпосередній звязок з хорим, або через його річи і одіння, або через треті особи, що приставали з хорим. Особливо заразливою є зоя з горла, носа або уха особи, хорої на цю недугу, а також її шкіра в часі висипки. Здається, що заразливою є навіть луска з висипки.

Прояви недуги. Перебіг шкарлятинни відбувається в трох стадіях або періодах, а саме вибух зрази, висипка і лущення шкіри.

Перші прояви недуги або радше вибух зарази є наглий. Дитина дістає дрощі, біль голови, біль горла, особливо при поликанню страви; ригає дуже часто; горячка підноситься високо, 103° до 104° Фаренгайта; живчик дуже скорий, але лущення висипки може тревати й довше, часом до 4 або й більше тижнів; якраз в часі лущення висипки треба на хорого дуже вважати, щоб не попався в тяжкі комплікації або помотання нерву внаслідок шкарлятинни. Аж по цілковитім злущенню шкіри, захопленої висипкою, можна хорого вважати вилікуваним.

Комплікації.

Шкарлятина є особливо небезпечна для здоровля і життя чоловіка з причини комплікацій або помотань ріжних нерву, які вона може за собою потягнути. Нема майже ні одного важнішого органу людського тіла, який би не був виставлений на прикрі недуги якраз з приводу шкарлятинни.

Найнебезпечнішою є т. зв. гальопуюча або блискавична шкарлятинна. Вона нападає дитину нагло без попередної якоінебудь хороблявої остроги. Дитина наче горить в горячці, ригає, маячіє, попадає в безпамять і найдальше до двох днів мусить згинути на удар серця.

Часто із шкарлятинною іде в парі дифтерія. Тоді на т. зв. мікдалках в горлі дитини, на язичку і піднебінню можна бачити сіро-жовті пятна, які скоро ширшають, дитина сильно горячкує, а коли такі пятна захоплять ціле горло, а навіть ніс, то дитина може вмерти на закаження крови. Часто з дифтерією іде вларі запалення желізів під щоками, по одній або по обох сторонах. Желізи напухають, рознівють і творять болячки, які треба завчасу протинати, щоб гній не зайшов десь аж під груди, бо тоді й операція тяжка. Часом такий боляк твердне і може дитину задушити або викликати затроєння крови; або знову рана може дістатися до нутра уха та витворити глухоту на ціле життя; а коли дійде до мозку, то смерть певна від запалення мозку (менінгітіс). Іншим знову разом через шкарлятину твориться запалення нирок. Це бувае звичайно в часі лущення шкіри. Тоді дитина занепадає в мочові корчі (т. зв. „мочиця"); вона блідне, сумує, тратить апетит, мочить мало, ригає, а лице запухає і так серед судорогів, коли нема лікарської помочі, дитина гине.

Коли в часі шкарлятинни недужий застудиться, то легко може попасти в т. зв. „артретизм", або шкарлятинний ревматизм, що захоплює в першу чергу суглоби. Це дотикає звичайно старшу молодь, коли хоріе на шкарлятину. Суглоби опухають і сильно болять.

Внаслідок шкарлятинни можуть витворитися й інші недуги, часом дуже тяжкі, як примірком запалення легенів, о-легочної, кишок, серця, мозку, очей; а навіть можуть появитися сухоти або чахотка.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

Карло Чапек.

ЗАМАХ.

Радник Томса сидів вечером у вигідному фотелі, при лямпі вина та читав дуже цікаву криміяльну повість. Нараз ізнадвору впали два стріли. На голову Томсі посипалися відломки розстріляної шиби.

Хтось вистрілив крізь вікно. Коли радник Томса зрозумів це, перелякався. Не ворухнувся, ждав, що буде далі. Щойно за добру хвилю ходів і зробив найрозумніше: зателефонував до поліції.

— Гелов! Прошу прислати тут когось... саме перед хвилиною хотів хтось убити мене.

— Так? — відізвався рівнодушний, заспаний голос — ми це розслідимо.

Радник нетерпелившись... йому здавалося, що минають століття, а ніхто не надходить. В дійсности не минуло і двацять хвиль, як прийшов якийсь спокійний поліційний урядовець. Він цікаво приглядався розстріляній шибі та місцеви в дверях, де впала куля.

— Сімміліметровий калібер — сказав, як ножиком видобув кульку з дверей.

Потім сказав:

— Ледащо стріляв мабуть до вас.

— Так? — промимрив радник сердито — а я думав, що він хотів стріляти до дверей.

— Хто це зробив? — спитав урядовець, не збитий з пантелику.

— Даруйте, що я не можу вам сказати того, я не бачив його, тому я не міг спитатися його, як він називається.

— Це тяжка справа — зауважив урядовець поліції спокійно. — Кого ви підозріваєте?

— Підозріваю? Пане, я того драбуги не бачив. А навіть, колиб і чекав, аж я йому в зарплату за кулю пішлю поцілунок, я не пізнав би його в темряві. Колиб я знав, хто це... чи я трудив би вас у цій справі?

— Ну, так — сказав урядовець примирюючо — та може пригадаєте собі когось, кому залежало би на вашій смерти, або хто хотів би пімститися на вас. Цеж не було задля грабіжки; бандит не стріляє, поки не мусить. Може маєте якогось неприятеля.

Томса остовпів. Так він іще не глядів на цю пригоду.

— Не знаю — відповів з ваганням і блискавкою пробіг у думці своє життя урядовця та старого парубка.

— Хто міг би мене ненавидіти? Пімста? Це виключене! Я ніколи з ніким не мав сварки! Жию самітно, не цікавлюся чужими справами...

Урядовець здвигнув плечима.

— Може пригадаєте собі до завтра. Не будете боятися?

— Ах, ні!

— То цікаве! — думав приглядаючи, коли лишився сам. — Чому мене хотів хтось застрілити? Жию майже наче пустельник. Полагоджую свої справи в уряді та вертаю додому... Не пристаю поправді з ніким. Мій Боже! які люди недобрі! Комуж я міг заподіяти кривду? Чому це хтось ненавидить мене смертельно?

— Це хіба помилка — вспоковівся, як сидів на побічні ліжка та держав здіймлений черевик у руці. — Той чоловік, видно, взяв мене закогось іншого. Певно помилка... Так, так — відітхнув з полекшею.

Черевик випав нараз панові радникові з руки.

— Ну... так — пригадав собі нараз трохи збентежений — недавно я зробив дурницю, цілком, несвідомо. Я розмовляв з приятелем Рубалем і зробив незручний натяк. Увесь світ знає, що його жінка... А він любить її, наче божевільний... І я, дурень, вирвався так якогось глупо... Направду, мусів чути жаль до мене... Я старався, щопрвда, зараз затушувати... та я бачив, як він кусав собі губи. Так він справедливо може мене ненавидіти. Не гадаю, щоби він стріляв до мене, та я не дивувався би, колиб...

Томса думав далі і при цьому очі впялив у землю:

— Або той кравець... П'ятнацять літ шив мені одяги, аж недавно довідався я, що він тяжко хорий на чахотку. Самособою, що людина боїться ходити в одежі, яку робить сухітник. Я перестав йому давати роботу. Якоськуть прийшов до мене та благав, щоби я й далі давав до нього робити... має хору жінку, дітям треба свіжого повітря. Я відмовив йому рішучо. І він мусить мене ненавидіти. Так рівнодушно відштовхнути людину, що благає дати йому жити!

Радникові ставало щораз неприємніше.

— А наш возний, якого я в я в уряді виганьбив останніми словами... і то при людях! Щоза порядки! — кричав я — викинути тебе, ідіоте! А потім папір, якого я шукав, я знайшов таки в моїй шуфляді!

Не міг лежати спокійно. Навіть ковдра давила його. Сидів на побічні ліжка, руками обняв коліна та глядів тупо у ніч. У сполинах вирину ло бліде, налите лице товариша Ванкля.

— Бідачисько! Хотів бути начальником відділу замість мене. Для нього, обтяженого дітьми, кілька соток більше значило би багато... На другий сніданок їсть пісну булку... А я перескочив його... Він тяжкий до праці... та чи не може його обурювати, що я, хоч не маю родини, маю більшу платню ніж він?

Піт вкрив радникове чоло.

— А також недавно. Вейтер обманув мене на кілька корон. Я прикликав господаря, а той з місця відправив нещасного... „Ми подбаємо, щоби ти ніде не дістав місця".

— — —

На другий день рано радник Томса пішов до поліції. Був блідий і зажурений.

І щож? — спитав іспектор.

— Підозріваєте когось?

Радник похитав головою. Потім сказав нерівно:

— Є їх стільки... стільки, котрі могли би...

Безрадно здвигнув плечима:

— Годі знати, скільки людина заподіяла щось лихого. Оставмо цю цілу справу в спокою.

Два Українські Великани.

ІВАН ФРАНКО.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО.

Такої пари портретів в Америці ще не було. Розмір 15х20 цалів.

Українці! Купуйте і прикрашуйте ними свої хати. Таксамо всі Організації, Братства, Читальні, Клюби, Школи і Народні Доми повинні прикрасити свої стіни портретами тих наших двох велитнів.

Таксамо всі українські Бізнесмени повинні сего року брати ті два календарі на „Крізмус презенц" для своїх костумерів, а зробите їм найліпшу прислугу і задоволення. Портрети друковані в багатьох кольорах і представляються дуже чудово. Пишіть або телефонуйте. Хто з бізнесменів близько Ню Йорку, то ми на бажання можемо післати нашого представника, котрий покаже вам для вибору більше взірців.

GALICIAN BAZAR, 123 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

Наш телефон: DRY DOCK 4-1752.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

РОДИЧІ ПОШУКУЮТЬ свого сина Стефана Кравця, котрий виїхав за роботою ще минулого 1930 року до місяця вересня, і від той пори нікої відомости від нього немають, ас ту не подався. Самотній, літ 20, має 5 стіп високий, стоваришай, але не відповідає і є членом У. Н. Союза, віддіту 43. Хто би в нас знав, проси ться дати знати на адресу: 227-9

Mrs. MARY KRAWETZ,
39 Rittenhouse St., Simpson, Pa.

ПОШУКУЮ доброго чоловіка до спілки. Бізнес, направа автомобілів (Auto repairing and Welding Shop), існуючий вже 14 літ. 227-32

L. GILEWSKI,
425—427 Hoboken Avenue,
Jersey City, N. J.

САМОТНІЙ СТАРШИЙ ФАРМЕР пошукує здовж у віці около 50 літ до помочі на фармі. 227-30

WALTER KOSTECKI,
368 Jackson Ave., Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ

ДОБРЕ ВИРОБЛЕННЯ РЕСТОРАНТ, з найновішими модерними приладами і охолоджувач (refrigerator). Мусить бути спроданий тано. Голосити ся: 227-30

RADIO LUNCH,
315 Baldwin Ave., Jersey City, N. J., між 2-гою і 5-тою год. попудни.

МАЛІ ФАРМИ.

Один акер земля (15 лотів), добра на годівлю курей, також земля при слектоній Гайвей, добра на газолінову стацію або другий бізнес, в самім місті Whippany, N. J., де є фабрики. Ціна за бізнесовий лот $95, а на другі по $50. Успіяя купна $10 готівкою, а решта на місячні сплати по $1 за кождий лот. Пишіть до: 223-

SUPERIOR HOLDING CORP.,
44 Huntington Terrace, Newark, N. J.

ДО НАШИХ УКР. ПРИЯТЕЛІВ.
Пригадуємо нашим українським приятелям, що
M. VASA,
одинока УКРАЇНСЬКА аптика, заложена 1889 р.
В НЮАРКУ, Н. ДЖ.
ще досі існує під ч.
254 COURT STREET,
близько Belmont Avenue.
У тій аптиці продається правдиві, лише ЧИСТІ ліки і всіляке зілля, до яких наші люди привикли. Рецепти, як це кождому відомо, здаджується тут ТОЧНО, СТИСЛО по принесам лікарів. У нас нема дешевих наслідувань або старих лящтайших матеріяль, але строго аптичний інтерес багатолітнього досвіду. 223-

666
ПЛИН або ПАСТИЛЬКИ
усуває біль голови і невралгію в 30 хвилинах, здержить простуду в одній дни, малярію в 3-ох днях.
666 МАСТЬ на простуду у дітей.

ХТО БІЛЬШЕ ЧИТАЄ, ТОЙ БІЛЬШЕ ЗНАЄ.
НАЙЛУЧШИЙ ПРИЯТЕЛЬ — ДОБРА КНИЖКА —
ВЖЕ ВИЙШОВ НОВИЙ
ЦІННИК КНИЖОК
КНИГАРНІ „СВОБОДИ"
РІЖНОГО ЗМІСТУ.
ЗИСИЛАЄТЬСЯ ЙОГО ЗА НАДІСЛАННЄМ 2-ЦЕНТОВОЇ МАРКИ НА ОПЛАТУ ПЕРЕСИЛКИ.
"SVOBODA"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Д-Р ЮРІЙ АНРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР.
153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625.
Урядові години: рано від 10 до 11, вечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

DR. N. M. HNATYSHYN
УКР. ЛІКАР-ХІРУРГ
2732 WEST 14th STREET,
CLEVELAND, OHIO.
TEL.: PROSPECT 7597

Phone: Main 5720.
O. E. MALISKY,
УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ
812 Society for Savings Building,
CLEVELAND, OHIO.
Вечерами: 2732 West 14th Street.
Phone: Prospect 7597.

Д-р Н. Я. МИХАЛЕНКО
УКР. ЛІКАР-ХІРУРГ
1718 WEST GIRARD AVENUE,
PHILADELPHIA, PA.
Урядові години: від 9 до 12 рано; 1 до 5 попол. і 7 до 9 вечер.
Telephone: Stevenson 9620.

ДОКТОР МЕДИЦИНИ
S. A. CHERNOFF,
дбить остріх і хронічні недуги жінщин і женщин. Шкірні і кров. Години: 10—1; 4—8. В неділі 12
223 Second Ave., cor. 14th St.,
Room 15, **New York City.**
Tel. Tompkins Square 6-7697

Herman Turkel
АДВОКАТ І ДОРАДНИК ПРАВНИЧИЙ.
51 Chambers St., New York City
ROOM 723. — TEL. WOrth 2-7880.
ЦИВІЛЬНІ, КРИМІНАЛЬНІ І РОЗВОДОВІ СПРАВИ.
Виробловання документів, контрактів і полагоджування всяких других легальних справ.
ГОВОРЮ ПО УКРАЇНСЬКИ.

РІДКА НАГОДА І ДЕШЕВИЗНА.
ФАРМА 41 акрів, земля чорна, дуже урожайна при добрій дорозі і близько міста. На 7 гарних кімнат і другі забудовання в дуже добрім стані, все потрібна машинерія і знаряди, все совисно з водою, 2 кари коні, 3 молоді корови, 3 великі, 250 курей, 280 качок, багато ціні і всякої нюшинки, пшениця, овес, 10 акрів статої кукурузи, бульба і зелень огородовина. Все разом чи осібно буде спродана з причини недуги в родині, за дуже приступні ціни для скорого покупця. Ціна $5,500, готівки потрібно $3,000. Інформації: 227-
FARM AGENCY.
593 Jersey Ave., Jersey City, N. J.

Маємо кілька дуже добрих і дешевих ФАРМ на продаж. Хто собі тепер купить фарму, то буде мати цілий рік, що тепер є все по ФАРМІ, а дешо і таньше купить, бо на весну майже все дуже дорожає, також треба за ФАРМУ дорожче заплатити, коли фармер переїжджає на фармі, то на весну ще підвищить ціну, маючи надію, що в дальшій продасть її дорожче і перекладе так дуже, що люде купують фарми в літі, платять дорожче як в них. Купуючи фарми в теперішнім часі можна зашадити гроші.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
NEW YORK CITY
129 E. 7th STREET.

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦІ.
Ми робимо гарні похорони
ПО $150

Без рїжниці як далеко позаміщевости, кличте нас:
Office: 485 AVON AVENUE.
Phone: Terrace 3-8882, або Waverly 2-1636, NEWARK, N. J.

Tel. Yonkers 3002.
Res. Tel. Nepperhan 1119
Памятайте на ключ: СВІЙ ДО СВОГО
ІВАН ДУЧИНСЬКИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
46 WASTINGTON STREET,
YONKERS, N. Y.

В разі нещасливого випадку удайтесь до мене, я Вас обслужу чесно і совісно. — Обслуга в день і в ночи. Автомобілі до вживаму на всякі окази.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

GIRARD TEATRE, GIRARD AVE., & 7th ST.
В ПОНЕДІЛОК,
5-ГО ЖОВТНЯ (ОСТ.) 1931

при співучасти звісних артистів
ДАНИЛА МАКАРЕНКА
і Р. СОЛОВІЙОВОЇ
відограє комічну оперету
ЗАПОРОЖСЬКИЙ КЛАД
на 3 дій, С. Вінченка, і комедія на 1 дію
СЛУХАЮ, ВАШЕ БЛАГОРОДІЄ
зі співами і танцями
Початок в годині 8.30 ввечір.
Ціна тіктів від 50. ц. до $1.50.
Режісер Д. МЕДОВ.

НА КОНЦЕРТІ АБО ВІЧУ
сєчете виступити з патріотичною мовою, купіть собі
ВСТУПНІ СЛОВА І ПРИНАГІДНІ МОВИ
О. М. КІНАША
Ціна книжки з пересилкою 1 доляр.
„SVOBODA"
51-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

УСУВАЄ ГАЗИ.

Ніякий лік так скоро не усуває газів і квасів зі шлунка і кишок, як Зелдотон. Вже по вжитю першої порції запримітите велику зміну. Зелдотон побудує і скріпляє знеможені органи, регулює шлунок, нирки, печінку і кишки та причиняється до видалювання шкідливих нечистостей з крови. Тисячі переконалися в успіхах цього ліку. На правильність шлунка нема нічого лішшого. Ціна $1.00. Замовлення адресуйте так:

ZELLOTONE CHEMICAL CO.,
307 E. 18th St., New York, N. Y.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА ЗНАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАНІВ СИН. (52)

Довго тягнулися дні, коли Корак почав видужувати, але ще не чувся на силах так, щоб міг ходити. Днями й ночами він лежав на дереві під охороною мадп. Акут зарядив так, щоб малпи не ходили далеко на полювання, а щоб кождої хвилини могли ратувати Корака й оборонити його в небезпеці. Малпи приносили йому для їдження рїжні овочі, або витискали з них сік і ним напували хворого.

Нарешті настав час, коли Корак уже зміг стати на власні ноги. Він скоро набирався сили, бо його міцна натура сприяла тому. Чим далі, то все більше Корак думав про Мерієм. Він навіть хворий мріяв про неї й часто кликав її. Тепер він почав задумуватися все більше над долею нещасливої дівчини. В своїй уяві він малював страшні картини того, що могло статися з дівчиною. Усе більше задумувався, як би пособити дівчині.

Кілька днів ватажок дикунів, Ковуд, поспішав з Мерієм геть далі від місця бійки до свого селища. Тут він примостив дівчину в брудній хижі й поставив біля неї свою сторожу. Вона мала доволі харчів і певну свободу рухів. Про Мерієм дикун турбувався, бо хотів одержати за неї великий викуп від шейка. Саме в той час, як Корак почав відшукувати слїди Мерієм, Ковуд послав посланців до шейка.

Та ці посланці ніколи не дійшли до цїли. Вони на своєму шляху стрінули двох білих людей, які забралися в джунглі, щоб дістати там рїжних звірят для зоольогічних парків у Німеччині. Це були Янсен і Мальбін. Обидва вже трохи постарілися від того часу, як вони та їх слуги-дикуни були перелякані Коракоом і Акутом. Вони тепер отаборилися над рїкою, здовж якої йшли посланці Ковуда.